

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judecători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 decembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Toporaș Maxim xxxxx, născut la
xxxxx, originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.03.2016 – 25.07.2017;

Instanța de apel: 20.11.2017 – 13.03.2018;

Instanța de recurs: 29.05.2018 – 17.07.2018;

Instanța de apel: 17.09.2018 – 11.12.2018;

Instanța de recurs: 08.04.2019 – 28.11.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul central din 25 iulie 2017, Toporaș Maxim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial fiind dispusă încasarea de la Toporaș Maxim în beneficiul lui Calistru Marin a prejudiciului moral în mărime de 2000 lei și a cheltuielilor judiciare în mărime de 3000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în beneficiul statului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, că Toporaș Maxim, la 24 februarie 2016, ora 12.00, aflându-se în biroul de serviciu nr.310, în care Calistru Marin, fiind persoană cu funcție de răspundere, care își exercita atribuțiile sale de serviciu în calitate de comandant al Batalionului de Patrulare Sud, cu sediul în str.Dunării 9, or.Cahul, l-a numit pe Calistru Marin cu cuvinte necenzurate, amenințându-l cu vătămarea integrității corporale și a sănătății, l-a apucat cu ambele mâini de uniforma de serviciu în regiunea pieptului și l-a îmbrâncit de mai multe ori de perete, cauzându-i suferințe fizice și leziuni corporale neînsemnate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul P.Zamfir în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că lipsește fapta infracțională imputată acestuia, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - vinovăția inculpatului nu a fost probată; - actul de învinuire este contradictoriu și bazat pe presupuneri; - a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției; - ordonanța de învinuire și rechizitoriul prezintă neconcordanțe, or, în ordonanța de învinuire se menționează că M.Toporaș și-a îndreptat acțiunile infracționale împotriva lui M.Calestru, ultimul având calitatea de persoană cu funcție de răspundere, însă în rechizitoriul se menționează că acestea au fost îndreptate împotriva lui M.Calestru ca fiind o persoană care își îndeplinește datoria obștească; - la materialele cauzei lipsesc acte care ar proba statutul oficial al lui M.Calestru, atribuțiile de serviciu și alte informații relevante; - instanța neîntemeiat a constatat că partea vătămată avea calitate de persoană cu funcție de răspundere și că, la data comiterii infracțiunii imputate, îndeplinea funcția de comandant al Plutonului Cahul, Taraclia, Vulcănești, Cantemir al Batalionului de Patrulare Sud al Inspectoratului General de Poliție; - în ordonanța de punere sub învinuire se menționează că părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice și leziuni corporale, iar în rechizitoriu este menționat că i-au fost cauzate doar suferințe fizice; - declarațiile părții vătămate despre loviturile ce i-au fost aplicate de inculpat și constatările raportului de expertiză medico-legală nr.122 din 25.02.2016 sunt contradictorii; - concluziile instanței, precum că leziunile corporale constatate la partea vătămată prin raportul de expertiză medico-legală nr.125 din 24.02.2016, au fost provocate în urma imobilizării acestuia nu au la origine nici o circumstanță factologică, precum nici suport juridic; - instanța nu a luat în considerare că declarațiile martorilor A.Armanu, D.Suvac, E.Chistru sunt contradictorii, că respectivii sunt sau subalternii părții vătămate, sau activează în același local; - instanța greșit a reținut intenția inculpatului, or, acesta a venit în biroul părții vătămate dorind să conteste procesul-verbal cu privire la contravenție, solicitând eliberarea tuturor actelor necesare în acest sens; - potrivit ordonanței procurorului adjunct al Procurorului raionului Cahul din 16.05.2016 a fost anulată ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 16.03.2016 și a fost dispusă începerea urmăririi penale pe semnele calificative ale infracțiunii prevăzută de art.166¹ alin.(2) lit.c) Cod penal pe faptul maltratării lui M.Toporaș de către colaboratorii de poliție.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, apelul declarat de către avocatul P.Zamfir în numele inculpatului a fost admis, casată total sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care M.Toporaș a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.349 alin. (1¹) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă formulată de M.Calestru a fost lăsată fără examinare.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art.101 Cod de procedură penală și nu a apreciat probele din punct de vedere al pertinentei, concludentei,

utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și eronat a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Complementar instanța de apel a subliniat că, la adoptarea sentinței, prima instanță nu a respectat prevederile art.385 alin.(1) pct.1)-3) Cod de procedură penală.

Astfel, făcând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, instanța nu a demonstrat scopul comiterii infracțiunii ce afectează latura subiectivă a infracțiunii. Or, învinuirea formulată de către procuror nu corespunde în totalitate conținutului normei prevăzute la art.349 alin. (1¹) Cod penal și nu corespunde în totalitate faptelor constatate a fi săvârșite de către inculpat.

În acest sens, instanța de apel a explicat că prima instanță a ajuns la concluzia că calificativul „în scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului în interesul celui care aplică violență” poate fi aplicat doar în cazul în care inculpatului i-ar fi fost incriminată nimicirea bunurilor. Or, potrivit conținutului normei legale, sintagma „fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau altei persoane”, nu este despărțită prin virgulă și respectiv, este privită în ansamblu și condiționată de acțiunea de nimicire a bunurilor. În context, prima instanță a constatat că inculpatul a comis infracțiunea incriminată, prevăzută de art. 349 alin.(1') Cod penal, însă în acțiunile acestuia fiind prezente doar semnele calificative - aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate față de persoana cu funcție de răspundere.

Considerând-o drept o concluzie eronată, instanța de apel a precizat că, în cazul aplicării violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, așa cum s-a constatat în speță, scopul infracțiunii este unul special - sistarea activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere, ori al schimbării caracterului activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere în interesul celui ce amenință sau al altei persoane. Respectiv, în situația aplicării violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere este important ca fapta să fie săvârșită anume în timpul exercitării de către persoana cu funcție de răspundere a atribuțiilor sale de serviciu, și anume în scopul sistării activității de serviciu a acesteia, sau cu scopul schimbării caracterului activității de serviciu a persoanei în interesul celui ce amenință sau al altei persoane. În situația în care acest scop lipsește, alin.(1') al art.349 Cod penal, nu poate fi reținut la calificare.

Instanța de apel a indicat că, contrar celor enunțate mai sus, prima instanță nu a determinat scopul săvârșirii infracțiunii incriminate, nefiind îndeplinită latura subiectivă a acestei infracțiuni. Mai mult, deși prima instanță a constatat că în speță nu poate fi reținut semnul calificativ al infracțiunii respective ce determină latura subiectivă și anume, „în scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența”, totuși l-a condamnat pe inculpat în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal.

Având în vedere că procurorul nu a contestat sentința, fiind de acord cu soluția primei instanțe și ținând cont de prevederile art.410 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța de apel, soluționând cauza, nu poate

crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel, instanța de apel a precizat că, deși în acțiunile inculpatului persistă unele elemente ilegale prevăzute de legea penală, nu se va pronunța asupra lor.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - vinovăția inculpatului este cert dovedită prin cumulul de probe administrate de organul de urmărire penală;

- deși instanța de apel a constatat că în acțiunile inculpatului persistă unele elemente ilegale prevăzute de legea penală, nu a indicat care anume infracțiune a fost comisă de inculpat;

- contrar celor alegate de instanța de apel, prima instanță a ținut cont de delimitarea făcută de legiuitor, cea dintre persoană cu funcție de răspundere și persoană care îndeplinește o datorie obștească;

6.1. Partea vătămată M.Calistru care, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- deși instanța de apel a constatat că în acțiunile inculpatului persistă unele elemente ilegale prevăzute de legea penală, nu a indicat care anume infracțiune a fost comisă de inculpat, încălcând prevederile art. 113 Cod penal, care stipulează că instanța este obligată să verifice dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;

- instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, vinovăția inculpatului fiind dovedită prin cumulul de probe administrate de organul de urmărire penală;

- în contextul în care instanța de apel l-a achitat pe M.Toporaș de sub învinuirea de comiterea infracțiunii imputate, a refuzat să se pronunțe asupra acțiunii civile, prin ce i-a fost lezat dreptul de a-i fi reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 iulie 2018 a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror și partea vătămată Calistru Marin, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea deciziei adoptate instanța de recurs a menționat că, examinând apelul declarat de către avocatul P.Zamfir în numele inculpatului, împotriva sentinței de condamnare a acestuia în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal, instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate nu este probată. Or, prima instanță l-a condamnat pe M.Toporaș pentru comiterea infracțiunii pre-citate, fără ca acțiunile acestuia să cumuleze elementele constitutive ale infracțiunii, și anume scopul săvârșirii faptei infracționale imputate, precizând că, în situația aplicării violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere este important ca fapta să fie săvârșită anume în timpul exercitării de către persoana cu funcție de răspundere a atribuțiilor sale de serviciu, și

anume în scopul sistării activității de serviciu a acesteia, sau cu scopul schimbării caracterului activității de serviciu a persoanei în interesul celui ce amenință sau al altei persoane.

Totodată, instanța de apel a indicat că în *acțiunile inculpatului persistă unele elemente ilegale prevăzute de legea penală*, însă având în vedere prevederile art. 410 alin.(1) Cod de procedură penală a evitat să se pronunțe asupra lor.

În contextul celor expuse, instanța de recurs a precizat că soluționarea chestiunii prevăzute de norma menționată nu duce în mod categoric la încălcarea prevederilor art.410 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel, ajungând la concluzia că inculpatul M.Toporaș urmează a fi achitat, nu a respectat prevederile art. 394 alin.(3) Cod de procedură penală, iar indicarea în hotărâre a faptului că „*în acțiunile inculpatului persistă unele elemente ilegale prevăzute de legea penală*”, în condițiile normelor expuse *supra*, este insuficientă pentru a considera că instanța a pronunțat o hotărâre motivată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală, or, obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. Mai mult, instanța de apel nu a ținut cont că potrivit prevederilor legale *nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.*

În concluzie, instanța de recurs a constatat că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 decembrie 2018 a fost admis apelul declarat de către avocatul Zamfir Pavel în numele inculpatului Toporaș Maxim, casată parțial sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încetat procesul penal în privința inculpatului Toporaș Maxim, acuzat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 349 alin. (1¹) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (1) Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional în privința inculpatului Toporaș Maxim, pentru fapta prevăzută de art. 78 alin. (1) Cod contravențional, în temeiul prescripției contravenționale.

În rest, sentința a fost menținută.

10. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a indicat că la solicitarea procurorului au fost cercetate suplimentar probele administrate în instanța de fond, și anume:

- Proces - verbal de începere a urmăririi penale din 24 februarie 2016, prin care s-a dispus a începerea urmăririi penale de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal (Vol. I, f.d. 1);

- Proces - verbal de consemnare a plângerii din 24 februarie 2016, prin care Calistru Marin a solicitat ca să fie luate măsuri cu Toporaș Maxim (Vol. I, f.d.3).

- Raport din 24 februarie 2016, în care se menționează că comandantul plutonului BP "Sud,, - Calistru a comunicat că la 24.02.2016 în incinta biroului de serviciu a fost agresat fizic de Toporaș Maxim (Vol. I, f.d.4).

- Proces - verbal de cercetare la fața locului din 24 februarie 2016, cu anexă tabel foto, cercetarea la fața locului fiind realizată în biroul nr. 310 amplasat în sediul clădirii de pe strada Dunării nr. 9 din orașul Cahul (Vol. I, f.d.5-8).

- Proces - verbal de audiere a părții vătămate Calistru Marin xxxxx la urmărirea penală și în instanța de judecată;

- procesul-verbal de audiere a martorilor Armau Andrei, Păduraru Constantin, Sulac Dmitri, Chistruga Eugen, Straistra Valeriu;

- Raport de expertiză medico - legală nr. 125 din 25.02.2016 (f. d. 30 – 31, vol. I);

- Raport de expertiză medico - legală nr. 122 din 25.02.2016 (f. d. 33 – 34, vol. I);

- Proces - verbal de reținere din 24.02.2016 (f. d. 45 – 46, vol. I);

- Proces - verbal de audiere a lui Toporaș Maxim în calitate de bănuț, învinuit și inculpat;

- Revendicare pe numele Toporaș Maxim, din care se desprinde că acesta anterior nu a fost condamnat (Vol. I, f.d.51).

- Ordonanță de punere sub învinuire, prin care Toporaș Maxim a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal (Vol. I, f.d.56).

- Rechizitoriu în limba rusă și limba de stat, pe cauza penală nr. 2016150145 în privința lui Toporaș Maxim de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal (Vol. I, f.d.75-84).

- Cerere de chemare în judecată depusă de Calistru Marin, prin care acesta a solicitat recunoașterea în calitate de parte civilă în cauza penală și încasarea în beneficiul său din contul lui Toporaș Maxim a prejudiciului moral cauzat în sumă de 100 000 lei și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta la examinarea cauzei penale (Vol. I, f.d. 126).

- Cerere privind anexarea probelor scrise, prin care s-a solicitat anexarea la acțiunea înaintată a copiilor autentificate a extrasului din ordin privind numirea în funcție a lui Calistru Marin, a legitimației de serviciu Calistru Marin, a diplomei de decernare a lui Calistru Marin, a legitimației de menționare cu titlu „colaborator eminent”. La fel, și anexarea bonului de achitare a serviciilor avocatului din 17.01.2017 (Vol. I, f.d.128-133).

- Aviz consultativ narcologic nr. 405 și raport de expertiză psihiatrico - legală ambulatorie nr. 632 a -2016 în privința lui Toporaș Maxim (f. d. 141 – 143, vol. I);

- Declarațiile martorului Sulac Dmitri date în instanța de fond (Vol. I, f. d. 145-146).

Instanța de apel a stabilit că în speță, atât la examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel s-a constatat cu certitudine, că partea vătămată Calistru Marin, la momentul comiterii infracțiunii era persoana cu funcție de răspundere, fapt confirmat prin ordinul de numire a lui Calistru Marin, în funcție de comandantul al Plutonului Cahul, Taraclia, Vulcănești, Cantemir al Batalionului de Patrulare Sud al Inspectoratului Național de Patrulare al

Inspectoratului General de Poliție, (Vol. I, f.d. 129), cercetat în ședința primei instanțe și verificat suplimentar în ședința instanței de apel.

La caz, prima instanță a ajuns la concluzia că învinuirea formulată de către procuror inculpatului Toporaș Maxim este una ce nu corespunde în totalitate conținutului normei prevăzute la art. 349 alin. (1¹) Cod penal și una ce nu corespunde în totalitate faptelor constatate a fi săvârșite de inculpat. Prin urmare, instanța de fond a ajuns la concluzie că, calificativul „în scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului în interesul celui care aplică violență”, poate fi aplicat doar în cazul în care inculpatului i-ar fi fost incriminată nimicirea bunurilor. Or, potrivit conținutului normei legale, sintagma „fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau altei persoane”, nu este despărțită prin virgulă și deci este privită în ansamblu și condiționat de acțiunea de nimicire a bunurilor. Prin urmare instanța de fond a constatat că, inculpatul Toporaș Maxim a săvârșit infracțiunea incriminată, însă în acțiunile sale fiind prezente doar semnele calificative prevăzute la art. 349 alin. (1¹) Cod penal și anume - aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate față de persoană cu funcție de răspundere.

Este de notat că, în cazul aplicării violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, cum este în speța dată, scopul infracțiunii este unul special: scopul sistării activității de serviciu al persoanei cu funcție de răspundere, ori al schimbării caracterului activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere în interesul celui ce amenință sau al altei persoane. Deci, în situația aplicării violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, este important ca fapta să fie săvârșită anume în timpul exercitării de către persoana cu funcție de răspundere a atribuțiilor sale de serviciu și anume cu scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere, sau cu scopul schimbării caracterului activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere în interesul celui ce amenință sau al altei persoane or, în lipsa acestui scop, art. 349 alin. (1¹) Cod penal, nu va putea fi reținut la calificare. Însă, instanța de fond la judecarea cauzei, în urma aprecierii probelor prezentate de procuror și pronunțării sentinței de condamnare a inculpatului Toporaș Maxim, nu a determinat scopul săvârșirii infracțiunii, respectiv nefiind îndeplinită latura subiectivă a acesteia, nefiind respectate de către instanța de fond a prevederilor stipulate la art. 385 alin. (1), pct. 3) Cod de procedură penală, potrivit căruia *"la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea "*. Astfel, eronat a încadrat acțiunile lui Toporaș Maxim în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal *"aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate față de persoana cu funcție de răspundere "*.

Mai mult ca atât, instanța de fond constatând că în acțiunile lui Toporaș Maxim sunt prezente semnele calificative ale infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal, a considerat că nu poate fi reținut semnul calificativ al infracțiunii respective ce determină latura subiectivă și anume: în scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența, în lipsa căruia, art. 349 alin. (1¹) Cod penal, nu va putea fi reținut la

calificare, totuși a pronunțat sentința de condamnare în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal. Chiar dacă la materialele cauzei nu sunt careva probe ce ar demonstra că Toporaș Maxim ar fi întreprins careva acțiuni ce ar fi îndreptate spre săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

Instanța de apel a notat că orice acuzație adusă persoanei trebuie să fie clară, concretă și să se bazeze pe probe, situație ce nu se desprinde în cazul inculpatului Toporaș Maxim învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

La caz, chiar de se solicită achitarea inculpatului, instanța de apel nu a putut reține ca întemeiate argumentele apărării invocate în acest sens așa cum, potrivit raportului de expertiză medico - legală nr. 122 din 25.02.2016, realizată în privința lui Calistru Marin, la concluzii este menționat că la acesta au fost depistate leziuni corporale: excoriație pe gamba stângă produsă la acțiune traumatică cu obiect contondent dur, nu contravin timpului și circumstanțelor relatate în ordonanță și de victimă, se califică medico - legal ca vătămare corporală neînsemnată (Vol. I, f.d.33-34).

Mai mult ca atât, versiunea lui Toporaș Maxim că nu a aplicat violența în privința lui Calistru Marin nu este combătută doar prin raportul de expertiză menționat, dar și prin declarațiile martorilor audiați pe prezenta cauză penală, care nu se contrazic, ci se completează, fiind în coroborare cu alte probe anexate la dosar, și în care toți cei audiați indică la faptul că s-au urcat la biroul lui Calistru și au văzut cum în hol, lângă ușa biroului 310, Calistru Marin, care era în uniforma de serviciu, era îmbrâncit și amenințat cu răfuială fizică de o persoană de gen masculin, vorbitor de limba rusă, scaunele erau răsturnate. Persoana dată a fost rugată să se liniștească, însă, așa cum, nu reacționa, aceasta a fost imobilizată și încătușată. Acesta având un comportament agresiv, îl numea pe Calistru Marin cu cuvinte necenzurate și îl îmbrâncea.

Astfel, instanța apel în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că la 24 februarie 2016, în jurul orei 12:00, Toporaș Maxim aflându-se în biroul de serviciu nr. 310, ce este amplasat în sediul clădirii de pe strada Dunării nr. 9 din orașul Cahul, l-a numit pe Calistru Marin, cu cuvinte necenzurate, amenințându-l cu vătămarea integrității corporale și a sănătății, l-a apucat pe ultimul cu ambele mâini de uniforma de serviciu în regiunea pieptului și l-a îmbrâncit de mai multe ori de perete, cauzându-i astfel suferințe fizice și leziuni corporale neînsemnate.

Prin urmare, luând în considerație că vina inculpatului Toporaș Maxim este demonstrată prin declarațiile martorilor, precum și prin probele materiale prezentate și examinate la dosar, acțiunile inculpatului urmează a fi calificate corect în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional, conform indicilor: "maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale".

În circumstanțele menționate, așa cum, s-a constatat necesitatea că acțiunile săvârșite de Toporaș Maxim urmează a fi încadrate în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional, urmează a fi aplicate prevederile art. 30 Cod contravențional, potrivit căruia "(1) prescripția înlătură răspunderea contravențională. (2) Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an".

11. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, la 01 aprilie 2019, în termen, declarând recurs, solicită admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- la examinarea cauzei, instanța de apel nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 26, 27, 99-101 Cod procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de acuzare, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor, nu a apreciat fiecare probă separat adusă de procuror în susținerea învinuirii și nu s-a expus în mod convingător de ce respinge aceste probe;

- prin acțiunile sale intenționate Toporaș Maxim, a comis infracțiunea prevăzută de art. 349 alin.(1¹) Cod penal;

- instanța de apel greșit a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului urmează a fi calificate în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional, conform indicilor: "maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale". Deoarece acțiunile inculpatului Toporaș Maxim, au fost îndreptate împotriva persoanei cu funcție de răspundere în scopul sistării activității de serviciu și schimbării caracterului în interesul celui care aplică violența. Aceste acțiuni violente au fost comise în legătură cu îndeplinirea de către partea vătămată a atribuțiilor de serviciu și în biroul de serviciu nr. 310, în care Calistru Marin - persoana cu funcție de răspundere, exercita atribuțiile sale de serviciu în calitate de comandant al Batalionului de Patrulare Sud Reieșind din aceste circumstanțe acțiunile inculpatului nu pot fi calificate în baza art. 78 alin. (1) Cod contravențional;

- incidentul între Toporaș Maxim și Calistru Marin a apărut anume în rezultatul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către ultimul și în timpul aflării ultimului în serviciu, și nu în urma unor relații personale;

- S-a constatat că Toporaș Maxim de două ori a acționat în privința lui Calistru Marin, intrând de două ori în biroul de serviciu al acestuia pentru a primi copia procesului-verbal cu privire la contravenție, fapta ce nu intră direct în atribuțiile lui Calistru Marin de a elibera copii, dar urma a fi depusă o cerere, adică există o anumită procedură de eliberarea copiilor. Însă, ulterior la refuzul lui Calistru M., Toporaș Maxim s-a apropiat a doua oară la biroul de serviciu lui Calistru M. și a doua oară a aplicat violență fizică în privința ultimului. Astfel, activitatea lui Calistru Marin a fost perturbată neîntemeiat, prin aplicarea violenței, sistând activitatea de serviciu a ultimului.

8. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul invocă în recursurile declarate temeuri de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) și 15) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeuriile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală și-au găsit confirmarea în cauza dată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 Cod de procedură penală și practicii judiciare constante apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, legea (art.414 alin.(4) Cod de procedură penală) prevede posibilitatea instanței de a da o nouă apreciere probelor administrate la judecarea în prima instanță.

Astfel, la judecarea apelului, se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de instanța ierarhic inferioară), precum și la administrarea oricăror probe noi.

Instanța de apel poate adopta una dintre soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii, respectiv dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului, fie încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărârii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțând o nouă hotărâre.

Prin urmare, instanța de apel rejudecă fondul cauzei la cel de-al doilea grad de jurisdicție și nu ca primă instanță.

Mai mult, efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecării care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărâre, care au fost greșit sau nelegal soluționate.

La caz, se constată că judecând apelul, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție greșită privind încetarea procesului penal în privința lui Toporaș Maxim din motiv că fapta acestuia constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (1) Cod contravențional. Această concluzie este necorespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședința de judecată a primei instanțe în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, just apreciate potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora prima instanță, în condițiile legii, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând legal și întemeiat la concluzia corectă cu privire la condamnarea inculpatului Toporaș Maxim, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

Contrar punctului de vedere exprimat de instanța de apel, Colegiul penal, în deplin acord cu prima instanță, apreciază că partea acuzării a prezentat probe incontestabile în confirmarea vinovăției inculpatului în cele incriminate și, astfel, corect a concluzionat, că fapta imputată acestuia întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal și, întemeiat a pronunțat sentința de condamnare, referindu-se la probele invocate de procuror în sprijinul acuzării, care au constituit obiectul cercetării judecătorești și, în sensul art. 94 Cod de procedură penală, *nu au fost contestate de către partea apărării în condițiile legii*, la etapele respective ale procesului penal.

Prin urmare, argumentele instanței de apel, precum că instanța de fond nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor verificate în ședința de judecată sunt neîntemeiate, deoarece din materialele cauzei rezultă, că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele complet și obiectiv cu expunerea argumentată asupra tuturor probelor administrate legal în cadrul urmăririi penale și, just, a apreciat că cumulul întregului probatoriu în cauză, dovedește cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu.

În această ordine de idei, având în vedere că în speță este disputată existența elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 349 Cod penal, Colegiul lărgit face o remarcă cu privire la această chestiune invocând practica judiciară în acest aspect.

Deci, infracțiunea prevăzută de art. 349 Cod penal este îndreptată spre cauzarea de prejudicii pentru două obiecte nemijlocite: activitatea normală a

persoanelor cu funcții de răspundere și viața, sănătatea sau bunurile victimelor, enumerate în acest articol.

Legislatorul numește în calitate de victime următoarele persoane: colaboratorul de poliție, persoanele și rudele lor apropiate (legea nu dezvăluie lista concretă a unor atare persoane).

Latura obiectivă a infracțiunii constă în amenințarea cu moartea, vătămarea sănătății, distrugerea sau deteriorarea bunurilor persoanelor menționate în legătură cu exercitarea funcțiilor de serviciu sau obștești a acestora. Pentru tragerea la răspundere este suficient ca inculpatul să fi săvârșit una dintre acțiunile enumerate.

Infracțiunea menționată, conform laturii subiective, este săvârșită doar sub formă de intenție directă. O altă condiție obligatorie pentru existența acestei infracțiuni este săvârșirea acțiunilor indicate în scopul sistării activității de serviciu a colaboratorilor de poliție.

Prin urmare, prima instanță, analizând declarațiile martorilor depuse, atât la etapa urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, a constatat că, toți au declarat că au văzut cum partea vătămată era bruscată de către inculpat, deoarece așa după cum se indică și în actul de învinuire, acțiunile inculpatului au avut loc din motiv că partea vătămată nu a dorit să divulge adresa colegului său care anterior l-a stopat pe inculpat și l-a sancționat, or, inculpatul prin comportamentul său dorea să se răzbune pe colaboratorii de poliție.

Reieșind din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide, că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță au fost prezentate probe prin care se confirmă faptul, că inculpatul i-a aplicat părții vătămate Calistru Marin, violență nepericuloasă pentru sănătate, or, ultimului fiindu-i cauzate suferințe fizice, fapt confirmat inclusiv și prin raportul de expertiză nr. 122 din 24 februarie 2016, potrivit căruia în baza datelor expertizei medico-legale la cet. Calistru Marin, s-a constatat: excoriație pe gamba stângă produsă la acțiune traumatică cu obiect contondent dur, nu contravin timpului și circumstanțelor relatate în ordonanță și de victimă, se califică medico-legal ca vătămare corporală neînsemnată (f. d. 33 – 34, vol. I).

Totodată, prima instanță corect a statuat că, vina lui Toporaș Maxim formulată de procuror este una ce nu corespunde în totalitate conținutului normei prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal și una ce nu corespunde în totalitate faptelor constatate a fi săvârșite de inculpat.

În acest sens, prima instanță întemeiat și argumentat a constatat vinovăția inculpatului în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal conform următorului calificativ – aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, or, calificativul „în scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului în interesul celui care aplică violența” poate fi aplicat doar în cazul în care inculpatului i-ar fi fost incriminată nimicirea bunurilor, potrivit conținutului normei, sintagma „fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau altei persoane”, nu este despărțită prin virgulă și deci este privită în ansamblu și condiționat de acțiunea de nimicire a bunurilor.

Mai mult ca atât, prima instanță la fel, întemeiat a concluzionat cu privire la excluderea calificativului „pentru viață”, or, potrivit raportului de expertiză sus nominalizat, s-a constatat că inculpatul nu a atentat la viața părții vătămate și nici nu a avut o astfel de intenție.

Totodată, corect a exclus prima instanță și calificativul „în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale”, care nu a fost demonstrat.

Colegiul penal totodată stabilește, că instanța de apel în constatarea faptei contravenționale a indicat faptele incriminate prin rechizitoriu, apărarea necontestând cu recurs decizia instanței de apel în acest sens.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează, că sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 25 iulie 2017 este una legală și întemeiată, prin care corect inculpatul Toporaș Maxim a fost recunoscut vinovat și condamnat la amendă în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 decembrie 2018 ca fiind neîntemeiată pe motiv că a admis greșit apelul, fiind confirmată prezența erorilor de drept, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, cu menținerea sentinței Judecătorei Cahul, sediul Central din 25 iulie 2017.

9. În conformitate cu art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 11 decembrie 2018 cu menținerea sentinței Judecătorei Cahul, sediul Central din 25 iulie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Toporaș Maxim xxxxx**.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **27 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor